

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kadın işçilerin hem ev hem de iş yaşamında toplumsal cinsiyet rollerine ve bunlara göre düzenlenmiş iş yeri mevzuatlarına bağlı olarak yaşadığı birçok sorun mevcuttur. Kadınların çalışma yaşamında karşılaştığı zorlukların araştırılması amacı ile Anayasanın 98. ve İç Tüzüğün 194. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması için gereğini arz ve talep ederiz.

Salile AYDENİZ TBMM İdari Amiri Mardin Milletvekili

Türkiye'de çalışma koşulları herkes için oldukça zor ve ihlallerle doluyken özellikle kadınlar çeşitli eşitsizliklerle karşılaşmaktadır. Bu eşitsizlikler, sosyal güvenlik sisteminde daha da çoğalmaktadır. Sosyal güvenlik sisteminin emeklilik için aradığı "sigortalılık süresi", "prim ödeme gün sayısı" ve "emekli yaşı" koşulları en çok kadınları vurmaktadır.

Bugün Türkiye'de fiilen çalışan her 2 kadından en az 1'i için emeklilik hayal olmuştur. Bu durumun üç temel nedeni bulunmaktadır. Birincisi kadınlarda kayıt dışı çalışma oranının yüksek olmasıdır. İkincisi sigortalı çalışan kadınların önemli bir kısmının düzenli ve sürekli çalışmamasıdır. Üçüncüsü ise emekli olmak için gereken koşulların zorlaştırılmasıdır.

Ayrıca, aşağıdaki önemli işsizlik ve ücret eşitsizliği verileri güncel durumu göstermektedir:

TÜİK verilerine göre Aralık 2024'te dar tanımlı işsizlik kadınlarda yaklaşık %11,4 seviyesinde seyretmiş; geniş tanımlı işsizlik ise kadınlar arasında %38,3 ile rekor düzeye ulaşmıştır.

OECD'nin 2024 yılı verilerine göre, Türkiye'de tam zamanlı çalışan kadınların ortalama yıllık kazancı, benzer pozisyondaki erkeklerin kazancının yaklaşık %22 altında kalmaktadır. Bu oran, OECD ortalamasının üzerindedir ve Türkiye'deki cinsiyetler arası ücret farkının hâlâ önemli bir sorun olduğunu göstermektedir. Ayrıca, PwC'nin 2024 tarihli "Women in Work" raporuna göre, Türkiye'de kadınların medyan geliri, erkeklerin medyan gelirinin yaklaşık %87'sine eşittir. Bu da kadınların erkeklere kıyasla yaklaşık %13 daha az kazandığını ortaya koymaktadır.

Kadınlar yoğun işgücü gerektiren ve vasıfsız işlerde daha fazla yer almaktadır.

Ev işleri ve evde bakım hizmetleri, kadınların işgücüne katılımlarını ve iş yaşamındaki ilerleyişlerini olumsuz etkilemektedir.

ILO verilerine göre Türkiye'de kadınların yaklaşık %34,4'ü kayıt dışı istihdam edilmekte, bu oran erkeklerde %23,8'dir.

Kadınların çalışma yaşamında maruz bırakıldığı bu adaletsizliklerin giderilmesi gerekmektedir. Bunun için çalışma yaşamında kadınlar üzerine özgün araştırmalar ve düzenlemeler yapmak adına meclis araştırmasının açılması elzemdir.

1 NEJLA DEMİR 1 FERİT ŞENYAŞAR 2 CEYLAN AKÇA CUPOLO DİYARBAKIR	
2	\smile
CEYLAN AKÇA CUPOLO DİYARBAKIR	]
3	
4 IBRAHIM AKIN IZMIR	, ,
5 KEZBAN KONUKÇU İSTANBUL	/
6 HAKKI SARUHAN OLUÇ ANTALYA Conduen	Olug J
7 PERİHAN KOCA . MERSİN	ml
8 AYTEN KORDU TUNCELI	P
BERİTAN GÜNEŞ ALTIN MARDİN	
ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ BATMAN	
MEHMET ZEKİ İRMEZ ŞIRNAK	
12 HEVAL BOZDAĞ AĞRI MM	(mis)
OSMAN CENGİZ ÇANDAR DİYARBAKIR	n
SÜMEYYE BOZ! MUŞ	
ÖMER FARUK HÜLAKÜ BİNGÖL	
ONUR DÜŞÜNMEZ HAKKARİ	1
GEORGE ASLAN MARDIN	
SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP BİTLİS	Q
19 BURCUGÜL ÇUBUK İZMİR B. gül	
20 CELAL FIRAT ISTANBUL	

-